

מנהיגים קלוקלים

פוליטיקאים לא חסרים בישראל, אבל מנהיגים כמעט אין. האם זה קשור לעובדה שמנהיגות עדיין אינה חלק מתוכנית הלימודים בישראל? בבתי הספר בארצות הברית ובאירופה דווקא לומדים מנהיגות. מנכ"ל העמותה לפיתוח מנהיגות: "יש פה דור שאין לו מנהיגות להזדהות איתה. הם רואים את ראש הממשלה, הנשיא ושר האוצר מסתבכים, וזו בעיה"

ליאת רותם-מלמד

פורמליות.

"במדינה שלנו יש הרבה מאוד השקעה בסגירת מערכת, אבל אין כמעט השקעה במצוינות", טוען אליאב זכאי, מנכ"ל ארגון LEAD, עמותה שמטרתה לקדם ולטפח מנהיגות צעירה בישראל. "כשכבר יש השקעה במצוינות, היא הולכת יותר לכיוונים הריאליים ולא למצוינות רגשית ובינאישית, ומכאן גם לא לנושא המנהיגות. החזון שלנו הוא לשנות את תרבות המנהיגות במדינה באמצעות טיפוח דור העתיד. אנחנו עוזרים לה"

פוליטיקאים ומנהיגים שה' שורים בפלילים לא חסרים לנו, ועדיין, נושא המנהיגות אינו חלק ממשי מתוכניות הלימודים בבתי הספר. בכל בית ספר יש מועצת תלמידים ומנהלי בתי ספר ששמים דגש על הנושא, אבל למרות זאת, אפי שר ללמוד ולחיות מנהיגות בעיקר במסגרות בלתי

וצעירים בקהילה מזה שלושה עשורים. "ככל שהחברה נעשית יותר דמוקרטית, אנחנו הופכים ליותר ברורים בתחום האנשים שמנהיגים אותנו, וצריך שיהיה לכך מענה. להיות מנהיג היום זה הרבה יותר מורכב מבעבר."

גם כל נושא המימוש העצמי היום מאוד חזק, אומר זכאי. "אם בעבר ההורים שלחו את הילדים לתרומ למדינה, היום הם אומרים לילדים לדאוג לעצמם. היום קשה מאוד לאתר את האנשים שמוכיחים ללבנות עם זה רחוק. אנחנו עובדים היום עם הדור המזוין של אביב גפן, הדור שסבא וסבתא שלו בנו את המדינה, שההורים שלו קילקלו אותה, והוא עדיין מר כיום חסר אונים ולא יודע מה לעשות. לטעמי, ההיסטוריה ממנת לדור הזה כמה אתגרים מאוד גדולים, ובני הדור בכלל לא מבינים את זה כרגע."

"מאוד חשוב לחברה שלנו להצמיח אנשים עם חזון וערכים", מרגיש ליבוביץ'. "המוטו בשנות ה-60 וה-70 היה מימוש עצמי כדבר הכי חשוב, אבל אי אפשר להגיד רק למימוש עצמי, חייבים לראות גם את החברה כולה. מנהיג מבין שהוא לא צריך לראות רק לעצמו. אנחנו רוצים שהמנהיג יבין שהביטחונות שאיתם נולד נועדו לשרת את החברה, את האחרים, ולא רק את עצמו. מנהיג צריך להבין שכל תנינה שלו היא גם מימוש עצמי שלו."

לא רוצים תעודה

אז ארץ, בעצם, מלמדים מנהיגות? כולם מסכימים שהדרך היא לא רק באמצעות מערכי שיעור וספרים. כולם גם מסכימים שיש מקום להכניס את הנושא לתוכנית הלימודים.

"אני בפירוש חושב שצריך למצוא במסגרת בתי הספר כל מיני ערוצים שיאפשרו לילדים להתנסות במנהיגות, אם זה בכיתה או בפעילות חברתית בבית הספר או בקהילה", מסביר ליבוביץ'. "אבל אני לא רוצה לראות תעודת ספר לימוד על מנהיגות. זה לא צריך להיות מקצוע בתעודה ולא דבר שיש בו ציון. זה מקצוע שיש בו תעודות הערכה, שיש בו תגמולים על פעילות ועשייה. זה צריך להיות משוה שהתלמידים ירצו לעשות."

כמו מה, למשל?

"אתם תלמידים צריכים לעבוד סדנאות מאוד חווייתיות, ברמה האלו שאנחנו עושים כנעני, ובנוסף צריך להגות את הילדים האלה, ללוות אותם ולדאוג איתם על נושא המנהיגות. אנחנו, למשל, לוקחים את התלמידים לרעות ערב כנעני בשדה כדי ללמד אותם על מנהיגות, אבל אפשר למצוא גם דרכים

ניכוס שלנו לפתח את הפוטנציאל שקיים בהם. בתי הספר מפנים אלינו את התלמידים הכולטים בתחום המנהיגות, ומתוכנן אנחנו לוקחים כ-140 תלמידים ומטפחים אותם. אני מגדיר את עצמי כמלשח ילודים ומטפחים אותם. האיכות שלהם כבר בפנים, ואני רק יכול לעזור להם להפיק מעצמם."

"בכל המקרים על מנהיגות הסתבר שאנשים שהם פרויאקטיביים, יזמים ומובילים גילו בעצמם את התכונות הללו בגיל צעיר מאוד", אומר ר"ר שמחה ליבוביץ', המתמחה במנהיגות חינוכית ומנהל את המרכז למנהיגות ולפיתוח צוות בטבע ולאור המקורות בנאות קדומים. "כבר בגן הילדים אנחנו רואים תופעות של ילדים מנהיגים. מנהיגות היא לא דבר שניתן ללמד, אבל היא בהחלט משוה שניתן לפתח, ולכן אין בתי ספר למנהיגות אלא רק לפיתוח מנהיגות, שבהם אנחנו עובדים על התכונות שכבר קיימות באנשים ומחזקים אותן."

שוב הנשיא מסתבך

עד לפני כעשור לא עלתה בישראל שאלת הצורך בהכשרת מנהיגות. תנועות הנוער, שעוד היו בשיא פריחתן, היוו כר נרחב לפיתוח כישורים כאלה. גם העובדה שבראשות המדינה עמדו מנהיגים שיכלו לשמש, בחלק מהמקרים, מודל לחיקוי, הפכה את הנושא פחות רלוונטי. אבל כיום, כשתנועות הנוער סובלות ממחסור בתניכים והעומדים בראשות המדינה הפכו למושא בעיקר ללעג, הצורך הופך בווער יותר.

"המשימה של פיתוח מנהיגות הופכת להיות הרבה יותר קשה בשנים האחרונות", קובע זכאי. "יש פה דור שאין לו מנהיגות להזדהות איתה, דור שגדל ללא מנהיגים כמודלים. הם רואים את ראש הממשלה מסתבך, את הנשיא מסתבך ואת שר האוצר מסתבך, וזו בעיה קשה."

"בעבר לא הייתה דרישה ללימודי המנהיגות כי החברה הייתה פחות דמוקרטית", מוסיף ניר שריג, מנהל פיתוח במנהלת השירות האזרחי-לאומי במשרד ראש הממשלה, העוסק בפיתוח מנהיגות נוער.

אליאב זכאי: "אנחנו עובדים היום עם הילד המזוין של אביב גפן, הדור שסבא וסבתא שלו בנו את המדינה, שההורים שלו קילקלו אותה, והוא עומד כיום חסד אוננים ולא יודע מה לעשות"

תחרות מלכת היופי של ישראל 2009

יש לנו יופי של הצעה בשבילכם

נחשו מי תהיה מלכת היופי של ישראל לשנת 2009 ותוכלו לזכות בחבילת מוצרי BEKO לכל הבית!

פרטים ועכשיו ב **BEKO** בחירה עולמית

תנתת חסות ראשית בתחרות **MAYBELLINE**

תכנון והפקה: שרון הורוביץ ודני גולמן - מרכז שיווק ראשון ליישומי המדיניות בכניסת ירושלים ארבעה חודשים

